

Stockholm den 22 september 2023

Stockholms tingsrätt
Box 8307
104 20 Stockholm

Mål nr FT 4281-22, Daniel Edencrona ./ Statens genom Justitiekanslern, angående skadestånd

Tingsrätten har förelagt Daniel Edencrona att senast den 28 september 2023 bemöta statens begäran om förtydligande av och preciseringar avseende bevisstämman och grund (se föreläggandet, aktbilaga 196). Med anledning av detta får han anföra följande.

1 INLEDNING

- 1.1 Staten har i sitt senaste yttrande begärt att Daniel Edencrona ska förtydliga och precisera sig avseende dels ett bevisstämman dels de av honom åberopade grunderna för talan (se statens yttrande, aktbilaga 195).
- 1.2 Vad först gäller bevisningen anger Daniel Edencrona en ny samlad och slutlig bevisuppgift i avsnitt 3 nedan. Bevisuppgiften ersätter den tidigare ingivna (se avsnitt 3 i aktbilaga 183). Daniel Edencrona justerar härvid det aktuella bevisstämman med anledning av statens begäran. Han har även funnit anledning att komplettera bevisuppgiften i vissa delar. De justeringar som gjorts av bevisuppgiften har gulmarkerats.

- 1.3 Vad sedan gäller grunderna för Daniel Edencronas talan har han även här gjort vissa justeringar och förtydliganden, vilka framgår av avsnitt 2 nedan. Skälet till det är dels att det under skriftväxlingen framgått att staten anser att det är oklart hur Daniel Edencronas käromål ska förstås i vissa delar, dels att målet till viss del ändrat karaktär sedan Justitiekanslern tagit över som ombud för staten i målet.
- 1.4 Daniel Edencrona har, med anledning av statens begäran om precisering, i sina grunder förtydligat sin inställning avseende relevansen av de efterföljande åtgärder som staten påstår sig ha vidtagit efter att det obehöriga fondbytet hade genomförts. Daniel Edencrona vill dock även framhålla följande.
- 1.5 Det Daniel Edencrona gör gällande i det här målet är att staten har haft en positiv skyldighet att vidta rimliga förebyggande åtgärder för att motverka risken för obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter. I det påståendet ligger att de efterföljande åtgärder som staten vidtagit efter att det obehöriga fondbytet genomförts inte har varit tillräckliga för att staten ska anses ha uppfyllt sin positiva skyldighet i det aktuella fallet.
- 1.6 Daniel Edencrona ifrågasätter inte att staten, efter att bedrägerierna i den s.k. Falcon Funds-härvan uppdagades år 2015, vidtagit vissa åtgärder för att stoppa och försöka lindra konsekvenserna av den brottslighet som pensionsspararna utsattes för. Daniel Edencrona har inte heller funnit anledning att kritisera dessa åtgärder. Att staten vidtagit dessa åtgärder efter att det obehöriga fondbytet genomförts är dock inte tillräckligt för att staten ska anses ha uppfyllt sina positiva skyldigheter i det aktuella fallet.

- 1.7 Utöver det har staten gjort gällande att den tillhandahållit Daniel Edencrona en möjlighet att begära rättelse av det obehöriga fondbytet. Som Daniel Edencrona redogjort för i sitt senaste yttrande bestrider han att han genom rättelseinstitutet har haft möjlighet att få det obehöriga fondbytet undanröjt och sitt pensionskonto korrigerat på det sätt som staten påstår (se aktbilaga 193). Även om tingsrätten skulle bedöma att möjligheten till rättelse har den innebörd som staten gör gällande, har denna åtgärd inte varit tillräcklig för att staten ska anses ha uppfyllt sina positiva skyldigheter i det aktuella fallet.
- 1.8 Enligt Daniel Edencrona vore det att lägga en oskälig börda på honom att som staten underlåta att vidta rimliga förebyggande åtgärder och i stället överlämpa ansvaret för att upptäcka och åtgärda obehöriga fondbyten på honom samt hänvisa honom till att staten vidtagit vissa efterföljande åtgärder för att försöka reparera konsekvenserna av brottsligheten.

2 JUSTERING AV DANIEL EDENCRONAS GRUNDER FÖR TALAN

Pensionsmyndigheten har haft i uppdrag att, i eget namn men för Daniel Edencronas räkning och enligt hans instruktioner, förvärva fondandelar i de fonder som har funnits på myndighetens fondtorg.

Daniel Edencronas premiepensionsrätt, som avser hans premiepensionspengar, utgör egendom i den mening som avses i artikel 1 i första tilläggsprotokollet till Europakonventionen.

Efter att en eller flera okända personer obehörigen gett in en förfälskad fondbytesblankett till Pensionsmyndigheten i Daniel Edencronas namn, men utan hans samtycke, förvärvade myndigheten den 10 september 2014 för hans räkning fondandelar i fonden Falcon Aggressive till ett sammanlagt värde om 139 651,77 kronor.

Staten har haft en på Europakonventionens egendomsskydd grundad positiv skyldighet att skydda Daniel Edencronas fordran på framtida pension. Detta med hänsyn till att premiepensionssystemet är ett av staten utformat obligatoriskt fondsparande, att det är staten genom Pensionsmyndigheten som har rådighet över premiepensionsspararna och som utför alla fondbyten samt att premiepensionen har stor betydelse för den enskildes trygghet.

Statens positiva skyldighet innebär i det aktuella fallet att det har ålegat staten att, innan Pensionsmyndigheten genomförde det ovan beskrivna fondbytet den 10 september 2014, vidta rimliga förebyggande åtgärder för att motverka risken för obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter. Eftersom staten har underlåtit att vidta sådana åtgärder, samt att Pensionsmyndigheten har förvärvat ovan nämnda fondandelar för Daniel Edencronas räkning på grund av den förfalskade fondbytesblanketten, har staten överträtt hans egendomsskydd enligt Europakonventionen.

Vad som utgjort rimliga åtgärder ska bedömas med hänsyn till omständigheterna vid tidpunkten för det obehöriga fondbytet och vad som vid denna tidpunkt kunde identifieras som förutsebara risker.

Vid tidpunkten för fondbytet för Daniel Edencrona har det förelegat en för staten förutsebar risk för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter samt att detta skulle kunna medföra skada för pensionsspararna. Detta särskilt med hänsyn till att staten hade eller borde ha haft kännedom om följande omständigheter:

- a) att premiepensionssystemet omfattar stora finansiella värden,
- b) att fondtorget var anslutningsbaserat vilket innebar att samtliga s.k. UCITS-fonder tilläts på fondtorget under förutsättning att fondbolaget ingått samarbetsavtal med Pensionsmyndigheten,
- c) att enskilda hade svårt att förstå premiepensionssystemet samt att de hade låg kunskap om och lågt engagemang i förhållande till sitt premiepensionssparande,
- d) att det under början av 2010-talet förekom aktörer inom premiepensionssystemet som inte var seriösa och som inte agerade i enlighet med pensionsspararnas intressen,

- e) att det under början av 2010-talet förekom aktörer inom premiepensionssystemet som hade genomfört obehöriga fondbyten med hjälp av PIN-kod,
- f) att det vid tidpunkten för fondbytet för Daniel Edencrona var enkelt att förfalska en fondbytesblankett.

Vid tidpunkten för fondbytet för Daniel Edencrona i september 2014 har det vidare funnits åtgärder som det hade varit rimligt för staten att vidta för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter:

- a) staten hade kunnat förse fondbytesblanketterna med någon form av kopieringsskydd,
- b) staten hade vid inläsningen av fondbytesblanketten kunnat kontrollera om pensionsspararen i fråga hade beställt den aktuella blanketten,
- c) staten hade kunnat ha ett system för att upptäcka frekvent förekommande underskrifter eller på annat sätt kontrollera underskrifterna, samt
- d) staten hade kunnat ha ett system för övervakning av fondtorget för att upptäcka osedvanliga rörelser samt en adekvat åtgärdsplan för sådana rörelser.

Med hänsyn till att det vid den aktuella tidpunkten förelåg en för staten förutsebar risk för obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och att detta skulle kunna medföra skada för pensionsspararna, samt att det funnits åtgärder som det hade varit rimligt för staten att vidta för att motverka denna risk, har det ålegat staten att vidta en eller flera av de av Daniel Edencrona föreslagna förebyggande åtgärderna.

Den omständigheten att staten påstår sig ha tillhandahållit en möjlighet till rättelse av ett fondbyte, eller att staten vidtagit vissa efterföljande åtgärder för att stoppa och försöka lindra konsekvenserna av brottsligheten i den s.k. Falcon Funds-härvan, medför inte att staten vid en helhetsbedömning ska anses ha uppfyllt sina positiva skyldigheter. Detta även om rätten bedömer att möjligheten till rättelse har den innebörd som staten gör gällande.

Detta innebär att staten har ådragit sig skadeståndsskyldighet i förhållande till Daniel Edencrona. Till följd av detta har Daniel

Edencrona rätt till ideellt skadestånd med 20 000 kronor. Vid bestämmandet av skadeståndet ska bland annat följande beaktas. Pensionen har stor betydelse för den enskildes känsla av trygghet. Genom överträdelsen har det uppstått risk för att Daniel Edencronas premiepension ska gå förlorad. Han har till följd av detta upplevt känslor av maktlöshet och oro inför framtiden.

3 NY SAMLAD OCH SLUTLIG BEVISUPPGIFT

3.1 Muntlig bevisning

3.1.1 Partsförhör under sanningsförsäkran med Daniel Edencrona. Han ska höras om hur han vid den aktuella tidpunkten förhöll sig till sin premiepension, hur det har påverkat honom att fondbyten kunnat ske obehörigen utan hans kännedom samt hur han i övrigt har påverkats av att hans premiepensionspengar kom att placeras i en av Falcon-fonderna.

Förhöret åberopas till styrkande av

- att den yrkade ersättningen är skälig, samt
- att den möjlighet till rättelse som staten hänvisar till inte har varit en tillräcklig åtgärd för att skydda Daniel Edencronas fordran på framtida pension från risken för obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och särskilt till styrkande av
  - att det inte rimligen har kunnat krävas av Daniel Edencrona att han skulle ha upptäckt det obehöriga fondbytet inom två månader och begärt rättelse av det.

Förväntad tidsåtgång: 20 minuter.

3.1.2 Vittnesförhör med [REDACTED], tidigare Chief Operating Officer och Senior Advisor på BancTec AB (det företag som levererade den automatiska inläsningstjänsten av fondbytesblanketter till Pensionsmyndigheten under den aktuella tidsperioden). [REDACTED] var den som undertecknade avtalet mellan Pensionsmyndigheten och BancTec AB för BancTec AB:s räkning samt agerade kontaktperson med myndigheten. [REDACTED] ska höras om hur den automatiska inläsningen av fondbytesblanketter fungerade samt om möjligheterna att implementera de farereducerande åtgärder som Daniel Edencrona föreslagit.

Förhöret åberopas till styrkande av

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 förelåg en för staten förutsebar risk för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle försöka genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och särskilt till styrkande av
  - att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 var enkelt att förfalska en fondbytesblankett,
- att staten vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 inte hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,
- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 fanns åtgärder som hade varit rimliga för

staten att vidta för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och särskilt till styrkande av

- att det hade varit möjligt för staten att förse fondbytesblanketterna med någon form av kopieringsskydd, samt att detta hade varit en lämplig åtgärd för att påtagligt motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,
- att det hade varit möjligt för staten att, vid inläsningen av fondbytesblanketterna, kontrollera om pensionsspararen i fråga hade beställt den aktuella blanketten, samt att detta hade varit en lämplig åtgärd för att påtagligt motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,
- att det hade varit möjligt för staten att ha ett system för att upptäcka frekvent återkommande underskrifter eller på annat sätt kontrollera underskrifterna, samt att detta hade varit en lämplig åtgärd för att påtagligt motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, samt

- att det hade varit möjligt för staten att ha ett system för övervakning av fondtorget för att upptäcka osedvanliga rörelser och en adekvat åtgärdsplan för sådana rörelser, samt att dessa åtgärder hade varit lämpliga för att påtagligt motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter.

Förväntad tidsåtgång: 30 minuter.

Adress: [REDACTED]

- 3.1.3 Partssakkunnigförhör med [REDACTED], tidigare produkt- direktör och ledamot av koncernledningen för Folksam samt styrelseordförande för Folksam Fondförsäkring. [REDACTED] ska höras om sin yrkesmässiga bakgrund samt de skäl och omständigheter på vilka hans bedömningar och utlåtande (se stycke 3.3.1 nedan) grundar sig.

Förhöret åberopas till styrkande av

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 förelåg en för staten förutsebar risk för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle försöka genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och särskilt till styrkande av
  - att det är stora finansiella värden som hanteras inom premiepensionssystemet vilket innebär risk för oegentligheter,

- att det under början av 2010-talet inte har varit rimligt för staten att utgå från att samtliga involverade aktörer inom premiepensionssystemet har varit seriösa och agerat i pensionsspararnas intressen,
  - att staten hade eller borde ha haft kännedom om att det under början av 2010-talet förekom aktörer inom premiepensionssystemet som inte var seriösa och som inte agerade i enlighet med pensionsspararnas intressen,
  - att ett obehörigt fondbyte kan medföra skada för pensionsspararen,
- att staten vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 inte hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,
  - att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 fanns åtgärder som hade varit rimliga för staten att vidta för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, samt
  - att den möjlighet till rättelse som staten hänvisar till inte har varit en tillräcklig åtgärd för att skydda Daniel Edencronas fordran på framtida pension från risken för

obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,
och särskilt till styrkande av

- att det inte rimligen har kunnat krävas av Daniel Edencrona att han skulle ha upptäckt det obehöriga fondbytet inom två månader och begärt rättelse av det.

Förväntad tidsåtgång: 60 min

Adress: [REDACTED]

- 3.1.4 Vittnesförhör med [REDACTED] fondhandelschef på Pensionsmyndigheten. [REDACTED] ska höras om sitt arbete på Pensionsmyndigheten, vilka indikationer på förekomsten av oseriösa aktörer inom fondtorget som Pensionsmyndigheten fått, vilka problem som var kopplade till de oseriösa aktörerna, kännedom om obehöriga fondbyten, vilka åtgärder Pensionsmyndigheten vidtog med anledning av detta, sina iakttagelser i förhållande till den s.k. Falcon Funds-härvan samt sina erfarenheter angående pensionsspararnas kunskap om och engagemang i förhållande till premiepensionen.

Förhöret åberopas till styrkande av

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 förelåg en för staten förutsebar risk för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle försöka genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,
- att staten vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 inte hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att

motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 fanns åtgärder som hade varit rimliga för staten att vidta för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, samt
- att Pensionsmyndigheten hade eller borde ha haft kännedom om att enskilda hade svårt att förstå premiepensionssystemet samt att de hade låg kunskap om och lågt engagemang i förhållande till sitt premiepensionssparande, samt
- att den möjlighet till rättelse som staten hänvisar till inte har varit en tillräcklig åtgärd för att skydda Daniel Edencronas fordran på framtida pension från risken för obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och särskilt till styrkande av
  - att det inte rimligen har kunnat krävas av Daniel Edencrona att han skulle ha upptäckt det obehöriga fondbytet inom två månader och begärt rättelse av det.

Förväntad tidsåtgång: 45 min

Adress: Samma som statens ombud

3.2 Skriftlig bevisning

3.2.1 Sakkunnigutlåtande av ██████████ (aktbilaga 184), åberopas till styrkande av samma omständigheter som förhöret med honom, vilka framgår i stycke 3.1.3 ovan.

3.2.2 Handlingarna

- a) Pensionsmyndighetens promemoria den 16 juni 2011 (aktbilaga 3),
- b) ”Pensionsmyndigheten varnar för telefonförsäljare” ur Sveriges Radio den 8 februari 2013 (aktbilaga 4),
- c) Scientias anmälan till Ekobrottsmyndigheten den 24 juli 2013 (aktbilaga 32),
- d) ”Pensionsrådgivare i blåsväder” ur Dagens Nyheter den 26 juli 2013 (aktbilaga 33),
- e) ”Problematiskt med PPM-rådgivning” ur Svenska Dagbladet den 2 augusti 2013 (aktbilaga 158),
- f) Scientias stämningsansökan mot Strategi Placering den 9 augusti 2013 (aktbilaga 40),
- g) Stockholms tingsrätts interimistiska beslut den 13 augusti 2013 i mål nr T 11576-13 (aktbilaga 41),
- h) ”Trio möts om PPM-haveri” ur Svenska Dagbladet den 22 augusti 2013 (aktbilaga 38),
- i) Svaromål från Strategi Placering den 9 september 2013 i mål nr T 11576-13 (aktbilaga 159),

- j) "Pinkod för fondbyte stoppas" ur Dagens Nyheter den 13 september 2013 (aktbilaga 39)
- k) Pensionsmyndighetens brev till spararna den 20 november 2013 (aktbilaga 45),
- l) Pensionsmyndighetens årsredovisning 2013, s. 30–31 och 87 (aktbilaga 160),
- m) Pensionsmyndighetens brev om fusionen i februari 2015 (aktbilaga 55),
- n) Utskrift av polisförhör med ██████████ den 24 maj 2017 ur bilaga 15 E del 3 till förundersökningsprotokollet till Stockholms tingsrätts mål nr B 6002-20 (aktbilaga 31),
- o) Utskrift av förhör med ██████████ den 31 oktober 2017 ur bilaga 15 E del 3 till förundersökningsprotokollet till Stockholms tingsrätts mål nr B 6002-20 (aktbilaga 116),
- p) Pensionsmyndighetens pm den 23 november 2020 – Detaljerad information om ersättningen till Falcon-spararna i november 2020 (aktbilaga 49),
- q) Pensionsmyndighetens årsredovisning 2014, s. 31, 64 och 99 (aktbilaga 161),
- r) Pensionsmyndighetens årsredovisning 2015, s. 35 och 111 (aktbilaga 106),
- s) Pensionsmyndighetens årsredovisning 2016, s. 72–74 och 171–178 (aktbilaga 54),

- t) Exempel på fondbytesblanketter och överblick av Daniel Edencronas fondbyten ur bilaga 8 till förundersökningsprotokollet till Stockholms tingsrätts mål nr B 9735-17 (aktbilaga 157),
- u) Utdrag ur boken *Det stora pensionsrånet: miljardsvindeln i Falcon Funds*, Jens B. Nordström, Lind & Co, 2020 (aktbilaga 187),

åberopas till styrkande av

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 förelåg en för staten förutsebar risk för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle försöka genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter.

Handlingarna i a) – o) ovan åberopas särskilt till styrkande av

- att staten hade eller borde ha haft kännedom om att det under början av 2010-talet förekom aktörer inom premiepensionssystemet som inte var seriösa och som inte agerade i enlighet med pensionsspararnas intressen.

Handlingarna i c) – o) ovan åberopas särskilt till styrkande av

- att staten hade eller borde ha haft kännedom om att det under början av 2010-talet förekommit aktörer inom premiepensionssystemet som hade genomfört obehöriga fondbyten med hjälp av PIN-kod.

Handlingarna i o) – t) ovan åberopas särskilt till styrkande av

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 var enkelt att förfalska en fondbytesblankett.

3.2.3 Handlingarna i a) och k) – u) i stycke 3.2.2 ovan

åberopas till styrkande av

- att staten vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 inte hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att motverka risken för att aktörer inom premiepensions-systemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter.

3.2.4 Handlingarna i o) samt q) – u) i stycke 3.2.2 ovan

åberopas till styrkande av

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 fanns åtgärder som hade varit rimliga för staten att vidta för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter.

3.2.5 Handlingen i k) i stycke 3.2.2. ovan

åberopas till vederläggande av

- att Daniel Edencrona haft en rimlig möjlighet att få fondbytet mellan fonderna Optimus High Yield och

Falcon Aggressive undanröjt och sitt pensionskonto
korrigerat, samt

åberopas till styrkande av

- att den möjlighet till rättelse som staten hänvisar till inte
har varit en tillräcklig åtgärd för att skydda Daniel
Edencronas fordran på framtida pension från risken för
obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter,
och särskilt till styrkande av

- att det inte rimligen har kunnat krävas av Daniel
Edencrona att han skulle ha upptäckt det obehöriga
fondbytet inom två månader och begärt rättelse av
det, samt
- att det inte har varit tydligt för drabbade
pensionssparare att möjligheten till rättelse skulle
kunna ha varit en åtgärd att vidta för att komma till
rätta med obehöriga fondbyten.

3.2.6 Handlingen i u) i stycke 3.2.2. ovan

åberopas till styrkande av

- att Pensionsmyndigheten hade eller borde ha haft
kännedom om att enskilda hade svårt att förstå
premiepensionssystemet samt att de hade låg kunskap om
och lågt engagemang i förhållande till sitt
premiepensionssparande, samt

- att den möjlighet till rättelse som staten hänvisar till inte har varit en tillräcklig åtgärd för att skydda Daniel Edencronas fordran på framtida pension från risken för obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och särskilt till styrkande av

- att det inte rimligen har kunnat krävas av Daniel Edencrona att han skulle ha upptäckt det obehöriga fondbytet inom två månader och begärt rättelse av det.

3.2.7 Samtliga beslut erhållna från Pensionsmyndigheten avseende omprövning av beslut om fondbyten under perioden 1998 till 28 juni 2023, aktbilaga 186,

åberopas till vederläggande av

- att Daniel Edencrona haft en rimlig möjlighet att få fondbytet mellan fonderna Optimus High Yield och Falcon Aggressive undanröjt och sitt pensionskonto korrigerat, samt

åberopas till styrkande av

- att den möjlighet till rättelse som staten hänvisar till inte har varit en tillräcklig åtgärd för att skydda Daniel Edencronas fordran på framtida pension från risken för obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter, och särskilt till styrkande av

- att det inte rimligen har kunnat krävas av Daniel Edencrona att han skulle ha upptäckt det obehöriga fondbytet inom två månader och begärt rättelse av

det, samt

- att det inte har varit tydligt för drabbade pensionssparare att möjligheten till rättelse skulle kunna ha varit en åtgärd att vidta för att komma till rätta med obehöriga fondbyten, samt
- att det inte har varit möjligt att bedöma vilka utsikter till framgång som Daniel Edencrona skulle ha haft om han hade begärt rättelse av de påstått obehöriga fondbytena.

3.2.8 Kopia på fondbytesblankett så som de såg ut efter att kopieringsskyddet infördes i februari 2016 (bilaga 1 till detta yttrande),

åberopas till styrkande av

- att det vid tidpunkten för Daniel Edencronas fondbyte i september 2014 fanns åtgärder som hade varit rimliga för staten att vidta för att motverka risken för att aktörer inom premiepensionssystemet skulle genomföra obehöriga fondbyten med förfalskade fondbytesblanketter.

3.2.9 Utdrag ur SOU 2005:87, prop. 2009/10:44, Ds 2013:35, SOU 2016:61, SOU 2019:44 samt Riksrevisionens granskningsrapport RiR 2014:13 (bilaga 2 till detta yttrande),

åberopas till styrkande av

- att staten hade eller borde ha haft kännedom om att enskilda hade svårt att förstå premiepensionssystemet samt att de hade

låg kunskap om och lågt engagemang i förhållande till sitt
premiepensionssparande.

Som ovan,

Erik Scherstén

Olivia Möller

Emanuel Klerfelt Johansson

Vera Bolmgren